

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Amica Sovietia

(+) Transformismul politic, în deosebire de cel biologic, clădit de Darwin pe vreme lungă să-i ajungă, are minunății la minut, de să te tot cruccești. Topește ca prin farmec, într-o clipeală, dușmăni vechi, închiagă prietenii noi, trece fără să iese în seamă adânci prăpastii săpate de trecut, sub înriurirea mirajului cu străluciri reci: interesul cel cu multe fețe.

Așa s'a ajuns și la senzația din urmă a globului, la îmbrățișările frățesti dintre burghezie și bolșevism, ori mai bine zis dintre cârmăcii politici ai unor state burgheze (între cari și România noastră) și dintre stăpânii de acum ai avutului și vieții celor la o sută șeptezeci de milioane de cetățeni „fericiți” după principii și metode proprii ideologiei tovarășilor roșii. — Și acum: alte lentile! Căci cu 9 Iunie c. totul s'a schimbat. Pân'aci Rusia a putut fi aliatul trădător, împărăția leprei, ciuma lumii. De-atuncia „noace, ba. Cum scrie Gazzetta del Popolo: ca ieri bolșevismul era uriciunea pustiirii, negația culturii și a umanității; cuvânt imund, pe care pronunțându-l persoane respectabile se credeau îndatorate să iese numai decât măsura de precauție a gargarisirii desinfectante. Azi o întreagă literatură burgheză descrie și examinează „experiența” comunistă, cu modestia unei conștiințe capitaliste ce a „încasat” criza mondială. Pe vremea lui Troțky armata roșie era o adunătură de bandiți înarmați; acum e beniaminul gugulit al dolarilor americani și a tehnicii franceze. De hecatombe de jertfe ale GPU-lui, de sutele de mii de morți de foame; de mulțimile ce se sting în atrocitățile deportării și întemnițării în insulele Solovietzki și în alte lagăre ale morții; de crucea lui Hristos batjocorită și bisericele dinamitate ori prefăcute în te miri ce localuri profane, ca demăzi basilica „Sf. Sofia” din Kiev; de rezultatele „piatiletcei” cari au dus în acest an la tratative secrete în vederea cumpărării de grâu în preț de cincisute milioane dolari, când știut este că înainte de „experiența” bolșevică singură Ucraina avea grâu pentru toată Europa, — despre toate acestea, și alte isprăvi tot așa de glorioase, nu se sufără un cuvânt.

Destul însă că s'a ticluit o înțelegere în scris ce are semnătura d. M. Litvinoff, comisarul poporului. Iar în acea înțelegere, între altele, se precizează negru pe alb și următoarele: „Guvernele țărilor noastre își garantează mutual plinul și întregul respect al suveranității fiecăruia din Statele noastre și abținerea dela orice imixtiune, directă sau indirectă, în afacerile interne și în dezvoltarea fiecăruia dintre ele și în special a oricărei agitațiuni, propagandă și oricăruia fel de intervențiuni sau de sprijin al acestora”. Odată acestea așternute pe hârtie, — așa se spune — totul e bine. „Teritoriul național s'a pus la adăpost de orice război, de orice invazie, de orice act de violență, în general”, ne asigură d. Titulescu. „Vom dormi mai liniștiți noaptea”, susține și sociologul M. D. Ralea. Iar mitropolitul Gurie al Basarabiei se bucură, la rândul său, că printr'asta se restabilesc raporturile frățesti cu un popor care-i tot așa de ortodox ca Românii ortodocși, și speră chiar că și ierarhia rusă se va împăca cu trecerea bisericei basarabene sub oblauirea Sf. Sinod din București. . .

Noi zicem doar atâta: Să deie Dumnezeu să fie bine! Mai bine de cum a fost când ne era „ocrotitoare” Sfânta Rusie Pravoslavnică. S'aflăm mai puțină fărâncie de cum suntem obișnuși din partea colosului dela Nord. — Dar, până la verificare, fie-ne permis să ne îndoim.

Dreptate pentru cler

Preoții în mizerie — Nedreptatea strigătoare ce li-s'a făcut —
Datoria guvernului și a parlamentului

(=) S'a deschis parlamentul, pentru a vota un nou buget. Cu el deodată se deschide și problema dureroasă, și supărătoare din cale afară, a salariilor preoțești.

Povestea e simplă și de toți cunoscută. Toți vedem cu ochii, zi de zi, o realitate tristă: preotul-cerșetor! Fără exagerare și cu tot sentimentul de firească jenă ce ne copleșește, trebuie s'o spunem limpede: preotul se sbate în cea mai cumplită mizerie. Nu mai are cu ce se îmbrăca. Nu-și poate ținea copiii la școală. Nu are, cu săptămânile, un ban la casă. Și n'are, de atâte-ori, nici pâinea săracă, de toate zilele.

Preoțimea a fost împinsă în acest hal printr'o serie de nedreptăți, evidente și revoltătoare. Salariile ei dintru început au fost crotite mai mici decât cele ale altor funcționari. Iar când a fost vorba să se facă economii, tocmai pe plățile lor de mizerie a găsit statul să pună „curbe” de două ori mai multe decât pe ale altor slujbași. Așa am ajuns să avem preot plătit cu 1450 Lei lunar; și cu cel mult 3150, dacă are bacalaureat, academie teologică și toate patru gradațiile. — Șoferii ministerului au plată îndoită. Servitorii prefecurii au și ei tot cam atâta.

Este o nedreptate, deopotrivă de rușinoasă și de păgubitoare.

Prin acest tratament se calcă în picioare legea care asigură preoților tratament egal cu al altor slujbași. Și se palmulește în față nu numai orice sentiment de dreptate și echitate, ci și cel mai elementar simțământ uman. Fiindcă 2000 de Lei la lună pentru o întreagă familie, — care, spre cinstea ei și spre fericirea neamului, în deosebire de alte tagme, are copii de crescut, și încă mulți! — înseamnă mizeria decretată oficial. Căci, se știe, „celelalte” venituri preoțești astăzi sunt, practice, inexistente. — Ne întrebăm de mulțorii: cu ce obraz poartă țara acest păcat pe conștiință? Căci e păcat. Mare și rușinos! — Fiindcă preoțimea n'a meritat cu nimic acest tratament. Și-a făcut cinstit datoria față de neam. Așa spune istoria și așa declamă toți puii de miniștri în adunări electorale și la banchete solemne. Pentruca apoi, urcați în olimpul puterii, s'o isbească în călcăul nedreptății!

Această nedreptate este însă și extrem de păgubitoare. În zilele noastre mai mult decât oricând în trecut. Niciodată doar n'am avut atâta nevoie de apostolia preotului. Legile omenești se dovedesc neputincioase în fața valului de imoralitate și de distrămăre, care ne copleșește. Statul și societatea reclamă tot mai insistent munca preotului, pentru a

cobori pe Dumnezeu în suflete. — Dar cum va putea implini preotul această uriașă datorie a ceasului de față, în halul în care se găsește azi? E flămând: grija pentru ai săi îl chinulezi și noapte. Energile lui se consumă în truda pentru existență. Cum va predica dreptate și încredere și optimism, când el însuși este un înfrânt? — Și ce autoritate și ce prestigiu mai poate avea în fața oamenilor, când statul îl pune în rând cu servitorii?

De aceea guvernul și parlamentul are imperioasa datorie de-a face dreptate clerului. A răbdat destul și a suferit până la ultima limită a puterilor. A purtat nedreptatea fără murmur, nedreptatea socotindu-o vremelnică. Acum, când ea pare că vrea să se perpetueze, ține să-și ridice cu toată energia glasul de protest și de cerere. — Nu cere decât dreptate! Să se șteargă curbele speciale care-i ciuntesc, salariile și să fie tratată la fel cu toți slujbașii țării. Fiindcă pentru ea muncesc. Cu tot sufletul și cu toate puterile.

Țara e săracă, de sigur. Dar și sărăcia poate fi, trebuie chiar, împărțită cu dreptate. Și cu toată sărăcia, tot se mai găsesc sute de milioane pentru ministerul instrucțiunii. De ce să nu se găsească mai întâi pentru a repara o nedreptate de toți recunoscută? Nu înțelegem de ce ministrul finanțelor a declarat că recunoaște dreptatea acestei cereri și totuși, a spus, că ea se va putea dobândi numai prin grea luptă parlamentară. De ce n'a luat dintru început în buget suma necesară, și n'ar mai fi fost nici o luptă în parlament?

Acum, dacă totuși va fi nevoie de luptă, ea trebuie dată. De toți aceia, cari mai cred în Dumnezeu și au un pic de simț de dreptate. De toți aceia, cari văd ce nevoie imperioasă are neamul și țara de munca preoțimii. Ei toți vor trebui să înțeleagă ceea ce spune „Universul” (13. VI): „Problema (salariilor preoțești) trece dincolo de preocupările obișnuite; ea depășește revendicările unor slujbași și pune pe tapet o chestiune ce trebuie rezolvită fără evităre”. — Pentru binele țării!

Mea culpa! Multe, și de multe feluri sunt primejdii ce amenință pe om, și mari și felurite sunt și slăbiciunile lui. Ce mirare deci s'apuce pe cât greșite, mai ales când n'a avut nici norocul de îndreptar și lumina familiei și școlii creștine? Din rândurile acestora își recrutează, de regulă, curentele subversive, dușmane moralei creștine și Bisericii lui Hristos, adepții. Și pe mulți îi și rețin pe toată viața. Unii însă se întâmplă că, la un moment dat, să-și vadă rătăcirea, s'o părăsască ori să prindă drumul cel bun.

Acesta din urmă e cazul fruntașului comunist spaniol *Henric Matorra*, secretarul Comitetului Central al Tineretului Comunist. Convins de falsitatea doctrinei, al cărei apărător și răspânditor a fost până aci, s'a lăpădat zilele trecute de ea, mărturisindu-și public greșala, cerând și primind intrarea în sânul Bisericii lui Hristos.

„In acest moment — scrie dânsul, — îmi reamintesc cu părere de rău ceasurile trecute. A fost un timp pierdut, pentru a renega ceea ce este propria viață; pe Cel fără de Care n'am exista; pe Celce este totul în El însuși: pe Dumnezeu. Cât amar de jefite pierdute! Câte sforțări zădarnice, fiindcă erau înafara adevărului!

Adevărul, singurul adevăr ce există, este cel din învățăturile lui Isus, numai iubire, numai inimă, chiar și pentru dușmanii săi. Cât de deosebită ar fi lumea de ceea ce-i astăzi, dacă nu s'ar fi depărtat de învățăturile Lui...

Știu că această retractare publică, îmi va aduce insulte, calomniile, și tot la ceea ce în stare să se preteze o inimă materialistă: puțin mă împoartă. De îndată ce ne-am recunoscut greșala avem datoria s'o mărturisim nu numai teoretic, ci practic, în viața de toate zilele, și pentru toate problemele...

Adresându-se apoi foștilor săi tovarăși de idei, le strigă, cu toată puterea convingerii sale de acum:

„Meditați, cugetați cu capetele proprii, studiați, și sum sigur că veți afla lumina: o lumină cerească, ce va străbate sufletele voastre și va liniști neliniștile voastre“.

De prezent neoconvertitul, — după cum scrie d. Jean Richard în *La Croix* din 6 Iunie c., de unde împrumutăm cele de mai sus — face parte din Sindicatele muncitorești creștine. Se așteaptă mult dela experiența, inteligența și caracterul lui ferm, fără șovăeli și deja trecut și prin strașnica școală a rătăcirii.

Agru contra avortului. Noul proiect de Cod penal prevede reglementarea adulterului și avortului în spirit deadreptul păgân. Țara nu se va putea împăca cu acest gând an-

tisocial. Ea începe a protesta. Cea mai puternică asociație religioasă-socială a noastră își spune azi cuvântul, prin'tun *comunicat*, pe care îl publicăm în întregime, în cele ce urmează:

„Comitetul de direcție al Asociației Generale a Românilor Uniți (A. G. R. U.), întrunindu-se la 9 Iunie a. c. sub președinția D-lui Valeriu Pop, a luat în dezbateră chestiunea suprimării delictului adulterului cum și reglementarea avortului din proiectul de Cod penal. Comitetul de direcție a constatat că dispozițiunile proiectului de Cod penal, în ce privește adulterul și avortul, sunt în opoziție cu principiile moralei creștine și contrarii cerințelor menite a asigura soliditatea familiei, vitalitatea și sporul firesc al populațiunii românești, exigențele moralei creștine fiind și de data aceasta întru toate concordante cu interesele naționale.

„Comitetul de direcție a hotărât să redacteze un memoriu, pe care îl va înainta guvernului și Corpurilor Legiuitoare, în ferma credință că forurile răspunzătoare nu își vor însuși aceste dispoziții din proiectul de Cod Penal“.

Comunicatul nu are nevoie de comentariu. Mai ales că pune în vedere și redactarea unui memoriu, care va pune problema la punct mai amănunțit.

Acordul dela Roma

— O rectificare* —

În publicația sa recentă, intitulată „Acordul dela Roma“, dl *Valer Pop*, președinte al „Agru“-lui, deputat și fost ministru, face două afirmațiuni la adresa mea, care provoacă din

*) Nu cultivăm discuțiunile cu caracter personal. Publicăm totuși rectificarea de mai sus a d. prof. Borza, ea privind ceva din activitatea publică a semnatarului. De altfel nici nu este alta decât o simplă precizare pe marginea unor expresiuni cari în intențiunea autorului — suntem siguri — n'au voit cătuși de puțin să fie supărătoare. Chiar de aceea, cel dintâi care se va bucura de această mică lămurire va fi, fără îndoială, însuși d. Valer Pop, autorul prețioasei lucrări „Acordul cu Roma“. — (N. Red.)

parte-mi o rectificare, dupăce numeroși colegi și-au arătat nedumerirea în privința

Întâiu spune (p. 150) că am fost membru în comisiunea istorico-juridică pe cercetarea problemei „Statusului Romano-tolic“ în calitate mea de botanist. Ori se vede că altele erau titlurile care au indicat — mod nedorit de mine — să fac parte din această comisie: studiile de drept bisericesc făcute la o facultate de teologie romano-catolică, noașterea instituțiilor Statusului de zece ani, și calitatea mea de fost secretar general al Ministerului Instrucțiunii și Cultelor, de doi ani, când am cunoscut toate aspectele acestei probleme, precum și calitatea mea de fost delegat al guvernului în Comisiunea pentru executarea unor dispoziții ale Conciliului. Regret, că fiind în vara anului 1931 totuși absorbit de problema organizării Exsiunii Fitogeografice Internaționale a VI. României, abia am putut lua parte la lucrările acelei comisii și nu am putut vedea realizată cererea mea exprimată în prima ședință de a se publica înainte de toate documentele relative la această chestiune în extenso, preună cu referatul juridic de bază al redactorului Profesor V. Oalșor.

A doua afirmațiune este aceea (pag. 151) că am fost propus ministrului cultelor de numit administrator al bunurilor Statusului subînțelegându-se poate că am râvnit a face acest lucru. Adevărul — pe care și autorul cărții îl cunoștea — este, că eu nici n'am fost în noștințat înainte despre acest lucru, nici n'am fost întreat, cu atât mai puțin mi-am asentimentul la o asemenea propunere de mire.

Regret în același timp, că autorul broșurii nu menționează insistența cu care l-am rugat să mă maut, când fusese delegat pentru tratative dela Vatican, să ceară introducerea în Constituția Statului în școlile susținute din fundații administrate de „Statusul romano-catolic“, ce s'ar fi satisfăcut în mare parte intențiunile autorilor acestor fundații publice ca să se îngrijească de educația tinerimii în și

Foiața „Unirii“

Fotie n'a murit schismatic?

— Spre îndreptarea unei greșeli istorice —

Paradox ciudat: patriarhul țărigrădean *Fotie* (†891), cu a cărui uime se mândrește schisma răsăriteană, se dovedește acum că s'a stins din viață în legăturile păcii cu Roma urmașilor vârhovnicului Petru. Osândit de Papa *S. Nicolae I* în sinodul roman din 863, și sub *Adrian II* în săborul ecumenic din 869—870, după moartea patriarhului *Ignațiu* (†878) revine din surghiun, se urcă din nou pe scaunul de pe care fusese fugărit, și cere, prin basileusul din cetatea lui Constantin, ca Papa *Ioan VIII* (872—882) să-l recunoască de urmaș legiuit al celui răposat. Ceeace, — după *Hergenröther*, *Hefele* și manualele de istorie bisericească de până acum, — nu s'a întâmplat. Dimpotrivă: indignat de apucăturile nedemne ale Țărigrădeanului, (când cu delegația trimisă să cerceteze cauza), l-a dat anafemei, sărbătorește, și acest Pontifice Roman. Cum, afirmative, ar mai fi făcut și Papii ce l-au urmat acestuia, până la *Ioan Ioan IX* (898—900). Din partea sa *Fotie* ar fi răspuns cu așa zisa: „A doua revoltă împotriva Romei“ în carea s'ar și fi încapăținat până la sfârșit.

Așa s'a susținut și s'a crezut până deunăzi. Mal nou însă începe să-și facă loc o

altă convingere. Și anumea ce insinuată la începutul acestor rânduri de orientare: *Fotie*, după venirea din nou pe scaunul patriarhal, rela legăturile cu Roma care, din motive de ordin superior, acopere cu vălul iertării și uitării răutățile trecute ale acestui produs bizantin orgolios și fără multe scrupule, dar numai minte și tenacitate. Legăturile netulburate de *Paznicul dreptei credințe* din Cetatea Veșnică. Papa *Formosus* (891—896) singur are o ieșire violentă împotriva lui *Fotie*. Dar pe-atunci cel vizat nu mai ocupa scaunul Sf. *Ioan Gurădeaur*. Și chiar și acest Pontifice, atunci odată puțin stăpân pe nervii săi, își razimă șarja pe anafemele lui *Nicolae I* și *Adrian II*. De ceva similar din timpul pontificatului celorlalți predecesori ai săi până la numiții (*Stefan VI*, *Adrian III*, *Marin I*, *Ioan VIII*) nici dânsul nu știe nimic. Și cum n'ar fi pus în balanța enervării sale — îndreptățite întru câtva, — și greutatea cuvântului de osândă al acestora, dacă s'ar fi rostit acel cuvânt?!

Cum nu s'a rostit. Și cum dovedește, convingător, bizantinologul *V. Grumel*, A. A., într'un studiu documentat: *Fost-a și a doua schismă a lui Fotiu?*, studiu publicat în „Revue des Sciences Philosophiques et Théologiques“ din 1933 (pag. 432—457); reprodus și în broșură; și care stă la temelul acestor notițe informative, luate numai în fugă.

Izvorul principal din care s'a plecat când s'a formulat teza cu afurisanța lui *Fotie* din

partea lui *Ioan VIII*, e o colecție de documente grecești ce obvin ca apendice la Actul conciliului IV. ecumenic de Constantinopol anume partea cunoscută sub titlul de *Συνοδικὰ ἀποφάσεις*; apoi o epistolă a Papii Ștefan către împăratul *Vasile I. Macedoneanul*, și fragment dintr'o scrisoare a lui *Ioan VIII* către *Michail-Boris*, regele bulgar. Toate aceste documente însă, departe de a dovedi ceea ce încercat să se scoată din ele, arată chiar contrariul, după ce s'a ales ce-i adevăr curat și ceeace-i adaus personal sectar, sugerat de pădurea de a prezenta capul din strana cealaltă încă și cu toate blestemele. Într'un pamflet vârstă călcâiul Decretelor menționate e luat la răsturnare Papa însuși, căruia i-se deneagă dreptul de a mai deslega pe *Fotie* de afurisenție: „Mintea celui ce pretind că *Ioan VIII* ar fi avut puterea de a deslega pe *Fotie*: „*quae cum illa quomodo non mentuntur qui affirmant illud*“ (*Photium*) *a papa Joanne absolutum*; qui altero ligatus est, ab altero solvitur non potest“ — Care va să zică: afirmației pozitive că *Fotie* a fost scos de sub anatema, omul în tărâștă *ignatiene* îi răspunde cu: Nu se poate. De ce? Pentru că nici Papa n'are așa împuținare. — Cum nici n'ar fi avut-o, dac'ar fi avut-o dela partida lor...

Că lumea serioasă și nepreocupată nu se îndoaie de ridicarea osândei lui *Fotie*, se vede de acolo că *Leon VI* cel înțelept, instalat la putere, dupăce alungă pe *Fotie*, scrie dânsul, și pune la cale și pe *Styllanos* Ma-

tul, în limba și în conformitate cu interesele naționale ale Statului.

Cred de altfel că patrioticii conducători actuali ai Diecezei romano-catolice din Ardeal și ai Consiliului diecezan substituit vechiului „Status”, vor ști să realizeze cât mai curând acest just desiderat al țării și fără acorduri speciale și fără presiuni oficiale.

Prof. Al. Borza

Ministerul cultelor și artelor. După multe peripeții și pe cale destul de întortocheată, s'a realizat totuși justa dorință a tuturor cultelor din țară: de a-și avea ministerul lor propriu. — De dragul simplificării și a economiilor, guvernul a redus simțitor numărul subsecretarilor de stat. A hotărât să desființeze și ministerele provinciilor, cari n'aveau portofoliu. D. Lapedatu și Nistor însă trebuiau menținuți, pentruca Ardealul și Bucovina să aibă totuși pe cineva în guvern. Li s'au dat deci atribuțiuni de miniștri: unuia cultele, celuilalt munca. Decretul regal prin care s'a dat Dlui Lapedatu această înaltă însărcinare sună așa:

Art. 1. — D. Al. Lapedatu, ministru de Stat, se însărcinează cu conducerea cultelor și artelor cu toate serviciile și personalul aferent, precum și subsecretariatul de stat al minorităților de lângă președinția consiliului de miniștri, cu personalul aferent. — Pe tot timpul cât d. Al. Lapedatu va îndeplini aceste atribuțiuni, va purta titlu de ministru al cultelor și artelor.

Decretul, precum se vede, nu reînființează ministerul cultelor de plin drept. Cultele fac parte și de aici înainte „din ministerul instrucțiunii”. Totuși relativa independență pe care o dobândesc, este și ea un bine, care trebuie salutat cu bucurie. Avem toată speranța, că spiritul de dreptate și echitate va domni în noul departament, în care înțelegerea pentru rosturile bisericești se presupune, în chip firesc, mai largă și mai binevoitoare decât a putut fi în ministerul lui Haret. — Persoana titularului ne face să credem că așa va fi.

De dragul sufletelor. Dela Balamare primim știri de mare bucurie duhovnicească. Se lucrează în toate părțile, și intens, ca împărăția lui Dumnezeu să se sălășluiească în cât mai multe suflete și cât mai solid, Ierarhul Alexandru premergând cu pilda zelului apostolic.

Pe tărâmul misiunilor populare întâlnim în rândurile dintâu pe neobositul P. Atanasie Maxim, egumenul dela Bixad, care a vestit cuvântul Domnului în două locuri: la *Apatou* (în zilele de 21—23 Aprilie c.) și la *Borlești* (16—20 Maiu c.). Răbojul mărturisirilor și cuminecărilor înregistrează în parohia dintâu 200, într'a doua 1050 aproșeri de Sfintele Taine. — Aici s'a făcut totodată și sfințirea crucii jubilară și primirea solemnă, a membrilor în Reun. Sf. Maria.

În aceleași zile de Maiu c., a ținut P. *Gavril Marina*, ieromonah dela Bixad, sfinte misiuni în *Cheud* (600 mărturisiri și cuminecări), iar pâr. *Ludovic Vida*, canonic, la *Medișa* unde s'au împărțit 235 de inși.

Achireul ține să aibă și dânsul parte pozitivă de activitate pastoral-organizatorică. De înălțarea Domnului, în cadrele Sf. Liturghii arhieresti, a cuminecat însuși Preasf. Sa cel peste 100 copilași cari atunci s'au împărțit pentru întâia oră, rostind apoi un însuflețit discurs pentru prunci și părinți. În 3 Iunie tot Ierarhul e acela care primește solemn 9 elevi și 15 eleve dela școlile secundare din loc în Congregația Marlană, dând și acestora minunate învățături de conduită în spiritul Preacuratei. — Asta după ce, așa zicând, abia sosise din Vadul Maramureșului, dela prohodirea și parentarea pr. Iuliu Dragoș.

Catedră vacantă. La Școala Normală rom.-cat. de fete din Satu Mare, cu limbă de predare maghiară, e vacantă catedra de pedagogie. Doritoare, cari au licența s. Seminarul pedagogic, să se adreseze *Direcțiunii Școlii* până la 30 Iunie 1934. — Satu Mare, la 14 Iunie 1934. *Direcțiunea Șc. Norm. rom.-cat. de fete.*

Știri mărunte

Capitulul Iugojan întregit. Aflăm că în locul răposatului *Nicolae*, sândva *Nestor*, a fost ales canonic pâr. *Ioan Ienea*, protopopul *Orăștiei*. Noul demnitar bisericesc e fiu al *Lugojului*, unde și-a început activitatea educativă-culturală încă acum treizeci de ani, îndată după încheierea studiilor teologice, ca învățător și conducător al corului „*Lyra*”. Sfințit în 1906, face și slujbă de preot tot acolo, până în 1914, când trece de protopop la *Orăștie*, unde-l ajunge cinstea de sfințnic dintre cei mai aproape ai *Vlădicului*, cu cuvânt de greutate în amănunte de îndrumare a eparhiei. Blând, conștiințios și devotat, cum a fost totdeauna, mai având și bogată experiență pastorală, pâr. *Ienea*, sigur, și în noua slujbă, va fi slugă Domnului bună, credincioasă și înțeleaptă, spre bucuria tuturor. — La mulți ani!

Preasf. Iuliu între credincioși. Urmand unui program statorit de mai de mult, arhierul Clujului a cercetat Dumineca trecută *Aghireșu* pâr. *Mihalca* și *Ticu* pâr. *Fărcașiu*. Primit cu porți triumfale, banderii de călăreți, ploaie de flori și entusiaste cuvântări de bun sosit, înaltul Ierarh înainte de masă a slujit și predicat în *Aghireșu*, iar după masă în *Ticu*. Într'amândouă parohiile sub ceriul liber, din cauză că bisericile n'au mai încăput mulțimile adunate s'asculte cuvântul Păstorului celui mare

Suveranul în Banat. La începutul acestei săptămâni Maj. Sa Regele Carol II, cu suita, a fost la *Caransebeș*, unde a asistat la solemnitatea depunerii jurământului Bat. 2 grăniceresc de gardă. De aci a trecut la *Reșița* participând la inaugurarea sărbătorească a lucrărilor pentru construirea unei linii de cale ferată *Reșița-Caransebeș*. Îndeosebi poporul satelor și-a manifestat tumultuos, în amândouă localitățile, devotamentul său față de Capul Țării.

Doi scriitorii englezi, comandori ai ordinului „Sf. Gregoriu cel Mare”. Amândoi cunoscuți în lumea largă, și amândoi activând în Londra: *Hilaire Belloc* și *G.-K. Chesterton*. Întâiul e francez naturalizat în țara lui Albion. A fost membru al parlamentului englez din 1906—1910. Istoric și essayist de seamă, a pus la punct, definitiv, o sumedenie de falșuri istorice relativ la epoca și „reformă” lui *Henric VIII*. S'a născut în 1870. — Al doilea a văzut lumina zilei cu patru ani mai târziu. S'a convertit în 1922. Istoric valoros și polemist temut; e un măestru recunoscut al limbei engleze. Atenția dată de Sf. Părinte acestor doi luptători de frunte ai crezului roman a umplut de bucurie pe catolicii Angliei și ai întregului imperiu britanic. — Și pe toți ceilalți, câți le cunosc opera.

Locale. Dumineca viitoare, de Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, va predica în catedrală pâr. *Dr. Ioan Suciu*, prof. de religie.

— În seria deosebit de numeroaselor întruniri colegiale din anul în curs, săptămâna aceasta iasă, așa zicând, din comun, încât se notează cu două: una a promoției de acum cincisprezece ani; alta a promoției de acum patruzeci de ani. Calde și emoționante amândouă. În deosebi cea a „abiturienților” de acum patru decenii, între cari n'a pregetat să se prezinte și I. Preasf. *Valeriu Traian Frențiu*, actualul episcop al *Orăștiei*, sufletul și mâna largă a acestei conveniri reamintitoare de dragi și neuitate întâmplări și oameni din vremuri ce au fost odată... ca niciodată, par'că.

S'a săvârșit din viață o mare binefăcătoare. Ziarele catolice franceze aduc vestea, și deplâng trecerea din viață a dș. *Jeanno Bigard*. Creștineștile regrete ce lasă după sine această simpatică figură feminină nu sunt decât prea îndreptățite. De numele dânsului se leagă

mitropolitul de *Necesarea*, să stăruie de *Papa Ștefan* să întărească în scaunul patriarhal pe fratele *basileusului* însuși, pe diaconul *Ștefan*. Scrisoarea lui *Leon VI* s'a pierdut. A lui *Stylianos* însă s'a păstrat. Și din ea apare limpede că în capitala de pe malurile *Bosforului* stăpânia o convingere absolut incompatibilă cu vre-o excomunicare a patriarhului din partea lui *Ioan VIII*, ori a urmașilor acestuia. Răspunsul Papii e categoric: Nu se poate pronunța în cauză, până când nu știe precis că oare fostul patriarh (*Fotie*) a abzis de bună voie, ori a fost forțat? „Sf. Biserică romană e pusă doar ca o oglindă pentru alte Biserici, și tot ce a definit ea rămâne pe veci de neschimbat: prin urmare trebuie să-și spună judecățile cu mare grijă (examen)”.

Dar: ce sens ar mai fi avut această problemă de conștiință în cazul că ar fi fost vorba de-un condamnat notoriu?

După șapte ani *Stylianos* schimbă cojocul. Se dă cu *fotienii*, dar are de grijă să ceară și aprobarea Romei. Care o și primește dela *Ioan IX*. În această scrisoare de aprobare a Papei i-se intimează să respecte decretul Pontificilor Romani și să țină de Ierarhi legitimi pe *Ignafiu*, *Fotie*, *Ștefan* și *Antonie*, ca pacea să domnească și în biserică *Bizanțului* cea sfășiată de vrăjmășiiile dintre *ignafieni* și *fotieni*.

Cu un cuvânt: Dela *Ioan VIII* și până la *Ioan IX*, înafară de o leșire a lui *Formosus*, ce-și are tâlculei, nu este nimic sigur despre

vre-o nouă osândă a patriarhului rebel sub *Nicolae I* și *Adrian II*. Intors: o conduită foarte loială la *Fotie* față de *Ioan VIII*, și o atmosferă de largă și binevoitoare înțelegere la Pontificii dintre anii 872—900, răstimpul în care ar fi să se fi produs cea de a doua schismă a lui *Fotie*, pe care savantul orientalist *F. Dvornik* o numește pur și simplu: o mistificare istorică. (Vezi: *Byzantion*, t. VIII din 1933, pag. 425—474).

Cazul e de extremă importanță religioasă. Evident însă că nu poate fi tratat în extenso în „folia” unui număr de gazetă. Asta o fac savanții pomeniți, în lucrări migăloase. Aici se face doar atâta că se atrage atenția asupra lui, și asupra faptului în fața căruia ne pun cercetările mai noul istorice: Ortodoxia de azi rămâne fără cel mai mare luminar, crezut al ei: fără *Fotie*, care a trecut în lumea veșniciei în legăturile păcii cu Roma care l-a reabilitat. În schimb nimeni nu-l va putea discuta vreodată pe *Kerularie*, trufașul desbinător, despre care lumina *Bizanțului* din acele vremuri, *Mihail Psellos*, scrie că, „nici cu înțelepții n'a avut de a face, nici în cetirea cărților nu s'a cutundat”, și căruia, același, a știut de ce-l aruncă în față învinuirea teribilă: „Tu singurul dintre toți înfrunzi cele sacre cu suflet senin și buze zimbitoare”. — Adevărul e ca untulelele: vrei nu vrei, iasă la suprafață.

Marin Barbu-Bănășeanu

o operă într'adevăr mare: Asociația »Sf. Petru Apostolul pentru clerul indigen«. A înființat-o, dimpreună cu mama-sa, în 1889. Ca operă pontificală a fost recunoscută numai în 1920. — An de an această organizație admirabil condusă a adunat mai bine de cincisprezece milioane franci, din cari s'au susținut cam patru sute seminării teologice în Asia, Africa și Oceania. — Cea care-și doarme acum somnul de veci în mormântul din Alençon are tot dreptul la regretele unanime ce a trezit vestea săvârșirii ei din viață.

Guvern lăudând școala confesională. Realizările în bine impun, de orice domeniu ar fi vorba. Guvernul din Colombia. (America de Sud) împuternicind deunăzi pe d. Bernardo Rueda să facă o inspecție școlară din arhipelagul San-André, — școale creștine în mâna Părinților Capucini, — acesta a rămas frapat de ce a constatat. Admirației sale neprefăcute i-a și dat expresie publică reliefând, în terminii cei mai elogioși, opera apostolică și culturală săvârșită, absolut desinteresat, și cu un zel și pricepere greu de apropiat, în numitele școli.

Oficiul de constatare medicală dela Lourdes, în 1933. Anul jubilar trecut a fost și pentru Orașul Minunilor unul dintre cei mai rodnici în semne cerești. La cercetarea și discutarea cazurilor de vindecări miraculoase au luat parte 896 medici. Dintre cari: 592 francezi, 84 belgieni, 79 italieni, 41 englezi, 23 spanioli, 18 irlandezi, 8 elvețieni, 8 portughezi, 6 austrieci, 4 germani, ș. a. Printre aceștia mulți profesori universitari, directori de clinice, medici de spitale. Lucrările de constatare ale Oficiului pentru vindecările de anul trecut s'au împărțit pe 88 de carteluri clinice.

General, pe bănci de școală primară. Se mai întâmplă și d'astea. Drept că nu pentru că d. general n'ar fi fost în clar cu secretele lui azbuchi, ci pentru că — așa l-a sfătuit dragostea părintească. Cazul s'a petrecut în Londra, unde se află de prezent generalul japonez Sinimura și familia. Bolnăvindu-se băiețelul acestuia, — micul Jiro, — tatăl s'a gândit una bună: să-l suplinească pe copil la școală. Și l-a suplinat câtă vreme acesta a fost la pat, ascultând lecțiile, notându-și și explicându-le apoi, acas, bolnavului. La revenirea lui Jiro la școală s'a constatat că era în curat cu toată materia predată până atunci.

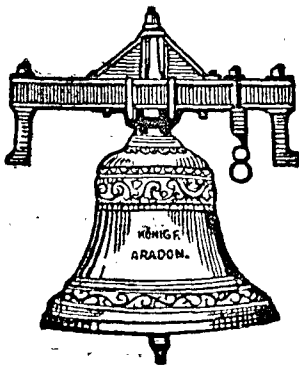
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată

Rechiziții și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Telefon 376

Fondată
la anul 1840

MITROPOLIA GRECO-CATOLICĂ BLAJ

Nr. 3988 - 1933.

TABLOUL

catedrelor vacante dela școlile secundare gr.-cat. române din Blaj

Tipul școlii	Școala	Nr. de ordine al catedrei	Catedra	Observări			
E.	Liceul gr.-cat. de băieți	2	Religia gr.-cat.				
		4	Română-latină				
		6	Română				
		8	Latină-elină				
		10	Franceză				
		16	Filosofie-Drept				
		19	Șt. fizico-chim.-Matematici				
		20	Șt. fizico-chim.-Matematici				
		23	Muzică				
		24	Desemn-caligrafie				
26	Educație fizică						
C.	Liceul gr.-cat. de fete	2	Română-Latină				
		4	Latină-Elină				
		10	Șt. Fizico-chimice				
		13	Desemn-Caligrafie				
		14	Educație fizică				
15	Lucru-Gospodărie						
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	1	Religia gr.-cat.				
		2	Română-Latină				
		4	Franceză				
		7	Geografie				
		9	Științele fizico-chimice				
		10	Științele naturale				
		14	Lucru manual				
		17	Științele agricole				
		18	Violină				
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	1	Religia gr.-cat.	Se compl. cu istoria			
		3	Română-Datoriile învățătorilor				
		4	Franceză				
		7	Geografie				
		8	Matematici				
		12	Muzică				
		13	Țesut și lucru de mână				
14	Gospodărie						
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1	Limba și corespondența franceză	Complectat cu sport și dirigenție. Compl. cu ore de religie Compl. cu ore de dirig. Compl. cu caligrafie și dirigenție. Compl. cu desen			
		2	Limba și coresp. germană				
		3	Limba și coresp. italiană				
		4-5	Șt. comerciale				
		7	Geografia economică				
		8	Mărfuri, științele naturale și chimie				
		9	Științele juridico-economice				
		C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete		1	Limba și corespondența franceză	
					2	Limba și corespondența germană	
3	Limba și corespondența italiană						
4	Șt. comerciale (teoria)						
5	Șt. com. (aplicațiuni practice)						
6	Aritmetică comercială						
8	Mărfuri, Șt. nat., Chimie						
9	Șt. juridico-economice						
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii »St. Iosif«			1	1 catedră partea literară	Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1600 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei Salar de bază 1000 Lei	
		1	1 catedră partea științifică				
		1	1 post de maestru tâmplar				
		1	1 post de maestru lăcătuș				
		1	1 post de maestru la mașini și rotărie				

În conformitate cu dispozițiunile art. 12 din legea specială decretată cu No. 2799 din 5 August 1929, asupra raporturilor dintre școlile confesionale române din Brașov, Blaj, Brad și Gorj, atât al băieților cât și al fetelor dela școlile confesionale greco-catolice din Blaj.

Cei cari doresc să fie profesori sau maștri cu titlu provizoriu la vreuna din catedrele vacante dela aceste școli, sunt înștiințați că, pe lângă condițiunile prevăzute de art. 36 din legea art. 10 din menționata lege specială:

La Blaj, să fie de religie unită (greco-catolică). Profesorii bărbați, cu excepția maștrilor, trebuie să fie și absolvenți ai unei școli superioare de teologie, sau cel puțin studenți în teologie. Cererile însoțite de actele doveditoare a îndeplinirii condițiunilor de numire în învățământul secundar se vor adresa până la 30 Iunie a. c., cel mai târziu, Preașezatului Consistorial gr.-cat. Blaj, care va proceda la numirea cu titlu provizoriu între 1-15 Iulie a. c., pe ziua de 1 Septembrie 1934, potrivit dispozițiunilor prevăzute de art. 12 din legea specială și convențiile speciale amintite mai sus.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 9 Iunie 1934.

VASILE SUCIU
Arhiepiscop și Mitropolit